

Таким чином, організація методичної системи є цілісним процесом, в якому спільне функціонування компонентів характеризується гармонізованою сукупністю педагогічних впливів, метою яких є спрямування музичного мислення студентів до активних продуктивних дій. Методична система об'єднує і модернізує навчально-виховний, музично-пізнавальний і самоосвітній процеси; містить можливості варіативного використання її в практиці навчання студентів кафедри музичного мистецтва ВП «МФ КНУКіМ».

Список використаних джерел:

1. Василенко Л. М. Гедоністичні засади вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва: теорія та методика : [монографія] / Л. М. Василенко. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 336 с.
2. Решетников П. Е. Нетрадиционная технологическая система подготовки учителей: Рождение мастера / П. Е. Решетников. – М. : ВЛАДОС, 2000. – 304 с.
3. Кучма О.П. Діалогічність як принцип стильового мислення в музиці 2-ої половини ХХ століття (на прикладі творчості Р.Щедрина) : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / О. П. Кучма; Одеська держ. музична академія ім. А. В. Нежданової. – О., 2008. – 16 с.

Прокопенко Л.І.,

кандидат культурології, доцент кафедри
інформаційних технологій КНУКіМ, м. Київ

МОЛОДЬ І ЧИТАННЯ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Проблема читання та його вплив на формування особистості є актуальною і досліджується не одне десятиліття як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями, дослідниками, практиками бібліотечних установ, соціологічними службами, інформаційними центрами та громадськими організаціями. Аналіз наукових розвідок констатує, що читання займає чільне місце у формуванні культурних і духовних потреб, є засобом самовдосконалення та інтелектуального мислення особистості. Але, на думку дослідників, сучасна молодь читає мало, що негативно відображається на загальному рівні освіченості суспільства.

Розвиток читацької культури залежить від читацької компетентності, розуміння змісту прочитаного, мотивації до читання. Мотивацією до читання у молоді є навчальні, пізнавальні, самоосвітні, естетичні, емоційні чинники. Але передумовою до цього повинна бути любов до книги, інтерес до читання. Адже, як стверджує вчений В. А. Ремізов, саме «книга виступає засобом відтворення наукового і творчого потенціалу суспільства, регулятором соціокультурного середовища» [5].

Сучасні засоби інтернет-середовища формують у молоді псевдоідеали, впливають на сприйняття і розуміння всесвіту, втрату духовних цінностей, етичних та моральних орієнтацій.

Як зазначає дослідниця Циганок О.М., серед факторів, які спричинили падіння читацької культури, а також спадання інтересу до читання є: «зниження економічного та морально-культурного рівня життя нашого суспільства; засилля мас-медійної культури; захоплення сучасної молоді комп'ютерними технологіями та Інтернетом; відсутність комплексної програми розвитку читацької культури особистості» [6, С.304].

Український письменник Л.Дереш зауважує, що на читацькі смаки молоді, їх уподобання неабиякий вплив мають лідери думок – авторитетні особистості: «...для людей, які багато часу проводять в мережі... маркерами, на які вони орієнтуються, є опініон-лідери, ті молоді люди, які чимось їх цікавлять. ...виходить: що залайкали, те й читають» [2].

Водночас, як свідчать результати дослідження редакції WIRED (<https://www.wired.com/author/wired-editors/>) щодо електронного читання книг у США, виявлено

піднесення інтересу до друкованої книги. На противагу електронним виданням, друкована книжка залишається об'єктом тактильних відчуттів від перегортання сторінок та естетичного задоволення дизайном обкладинок [3].

Досліджуючи читацькі інтереси студентської молоді кафедри інформаційних технологій КНУКіМ в умовах сьогодення, коли соціальні мережі постійно супроводжують людину, нами було виявлено, що для більшості респондентів книга, зокрема, традиційна - є складовою константою формування духовного і інтелектуального розвитку. Серед читацьких інтересів молоді переважна більшість творів авторів-сучасників. У колі уподобань молоді - література, яка відображає реальні події життя, фантастика, видання з психології, психотерапії, психоаналізу, філософії, онлайн аудіо-книги, а також видання, за мотивами яких знято кінофільми [4].

Переважна більшість відповідей респондентів окреслює інтерес молоді до літератури психологічного, психоаналітичного, мотиваційного змісту, що сприяє внутрішньому становленню, впевненості в собі та самоствердженню. Потреба у цьому жанрі видань викликана зовнішніми чинниками у суспільстві, індивідуальними внутрішніми емоційними переживаннями (відволіктися від життєвих проблем, знайти відповідь на вирішення тієї чи іншої проблеми), роздумами, віковими особливостями молоді, тощо.

У сучасному мобільному суспільстві переважають атрибути зручності, тому молодь читає он-лайн на електронних носіях (смартфони, планшети, рідери), їдучи в транспорті, подорожуючи тощо), водночас, наголошуючи в анкетах дослідження, що ніщо не може замінити традиційної книги. Переваги соціальних мереж домінують і займають першу сходинку у швидкому пошуку інформації, друга сходинка належить друкованій книзі, адже саме вона сприяє вмінню критично мислити, розуміти зміст та аналізувати події.

З'ясовано, що Інтернет-додатки Instagram, Telegram є популярними інтерактивними платформами, де молодь обговорює прочитані книги, ділиться враженнями про події, описані у них та рекомендують друзям. Ці інтернет-комунікації є посередниками у рекомендаціях вибору книг та формуванні сучасних читацьких смаків. Також у колі уподобань молоді є он-лайн читання аудіокниг, перегляд YouTube-каналів (Аудіокнига.UA - <https://www.youtube.com/channel/UC>; Слухай. Бібліотека аудіокниг українською мовою - <https://sluhay.com.ua/>; Audobook-mp3 - <https://audiobook-mp3.com/> та ін.) та молодіжних блогів (Молодіжний Лайфак - <https://youth.tobm.org.ua/> та ін.).

На сучасному етапі більшість світогляду молодого покоління формується під впливом ЗМІ, соціальних мереж, що впливають на їх інтелектуальний рівень, розумову і емоційну активність. На противагу цим факторам, вагомою, у формуванні молодого покоління, є діяльність бібліотек всіх рівнів і типів. Так, директор Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого Т.Вилегжаніна зазначає, що «... саме через книгу людина залучається до національної й світової культури, що сучасні публічні бібліотеки є інформаційними та соціокультурними центрами у своїх регіонах і це відповідає вимогам суспільства» [1, С.5]. Позитивно сприяють на вирішення проблеми кризи читання, проекти із залученням до промоції книги засобами ПР, а також різні інноваційні форми, які застосовують у бібліотечній галузі, серед яких: буккросинги, бібліоночі, читання під відкритим небом, навчання з медіа грамотності, автограф-сесії, зустрічі з популярними письменниками та ін.

Незважаючи, що для задоволення своїх інформаційних і читацьких потреб молодь надає перевагу інноваційним технологіям, зокрема - соціальним мережам, більшість вважають традиційну книгу основним джерелом духовного та інтелектуального розвитку. Актуальними залишаються дослідження проблеми читання та популяризації книги серед молоді, адже формування читацького інтересу, внутрішніх якостей особистості, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках є елементами сучасної культури.

Список використаних джерел:

1. Вилегжаніна Т. Криза читання як сучасна проблема світового рівня. Бібліотечна планета. 2011. № 4. С. 4–6.

2. Культура читання: «що залайкали, те й читають» // URL : <http://archive.chytomo.com/news/kultura-chitannya-shho-zalajkali-te-j-chitayut> - (дата звернення : 28.02.2020).
3. (Р)еволюція книг: Що надалі чекає на книжковий бізнес Amazon. *Na chasi*. URL : <https://nachasi.com/2018/07/23/r-evolyutsiya-knyg/> (дата звернення: 28.02.2020).
4. Прокопенко Л.І. Читання як складова у формуванні культури сучасної молоді *Культура і мистецтво: збірник наукових праць КНУКіМ*. Випуск 20. К., 2019. С.178-188.
5. Ремизов В. А.. Книга и чтение в культурно-личностном поле анализа . URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/kniga-i-chtenie-v-kulturno-lichnostnom-pole-analiza> (дата звернення : 28.02.2020).
6. Циганок О. М. Розвиток інтересу до книги та читання – основна складова роботи університетської бібліотеки. Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону “Про вищу освіту” та інформатизації суспільства. Івано-Франківськ : Наук.-техн. б-ка Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу, 2015. С. 302–307.

Романенко С.В.,

завідуюча відділом пересувних та стаціонарних виставок Миколаївський обласний краєзнавчий музей, м. Миколаїв

НІМЕЦЬКА СПАДЩИНА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ландау, Рорбах, Зульц, Шпаер, Ватерлоо, Мюнхен, Карлсруе... Ці незвичні для України назви поселень з'явилися на теренах сучасної Миколаївщини на початку XIX ст. та пов'язані з переселенням німців із земель Баден, Вюртемберг, Рейн-Пфальц, Ельзас у південну частину Російської імперії. Але давно вже не зустріти на мапі Миколаївській області назв німецьких сіл, майже не залишилося нащадків німецьких переселенців в районах. Про їх існування нагадують лише будинки, вкриті черепицею місцевого виробництва з зеленою поливою, що зразу кидаються в очі, величні храми, школи, пам'ятні знаки на вулицях та розповіді краєзнавців у сільських музеях. В статті йдеться про заходи, які відбувалися щодо збереження пам'яті про німців-колоністів у нашій країні протягом останніх десятиріч.

На початку XX століття на території Миколаївщини налічувалося 43 німецькі населені пункти, не враховуючи хуторів. Майже в кожному з них була кам'яна церква або молитовний будинок, побудовані на гроші сільської громади. За радянських часів усі вони були закриті й використовувалися не за призначенням. І лише в 1994 році розпорядженням Президента України культові будівлі стали передаватися у власність релігійних організацій [1]. Так майже всі колоністські храми знову потрапили в лоно церкви, переважно православної. Винятком стала українська лютеранська церква в колишній колонії Іоганнесталь (нині с.Іванівка, Веселинівського р-ну), де з 1998 р. діє лютеранська громада, яка налічує 20 осіб. Протягом шести років тягнулися судові процеси з передачі вірянам культової будівлі, яка тривалий час використовувалася як сільський будинок культури. Відродилася робота євангелічно-лютеранської церкви Христа Спасителя (службу відновлено в 1992 р.) [2] і католицького костелу св. Йосипа (службу відновлено в 1991 р.) [3] в м. Миколаєві.

Доля переданих храмів складалася по-різному. Деякі з них були підняті з руїн і сьогодні служать духовними центрами сіл. Це церкви в ім'я св. Петра й Павла в с. Виноградівка Баштанського р-ну (колонія Новий-Данциг), Свято-Іллінська в с. Червоне Березанського р-ну (колонія Красна), в с. Прогресівка Березанського р-ну (колонія Нейзац), Свято-Покровська в с. Піщаний Брід Веселинівського р-ну (колонія Шпайер) [4]. Остання була відремонтована зусиллями громади і настоятеля Іоана Фечка: перекрито дах, відновлена внутрішня частина храму, в 1994 році зведена нова дзвіниця. І хоча в церкві проходять православні богослужіння, зберігся екстер'єр будівлі, який дає можливість уявити, як виглядав храм у німецькій колонії півтори століття тому.